HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI FUNCȚIEI PUBLICE
(Camera a doua)
30 septembrie 2010

Cauza F-20/06

Patrizia De Luca
împotriva
Comisiei Europene

„Funcție publică — Funcționari — Numire — Funcționari care acced prin concurs general la o grupă de funcții superioară — Candidați înscriși pe o listă de rezervă anterior intrării în vigoare a noului statut — Norme tranzitorii de încadrare în grad la recrutare — Încadrare în grad în temeiul noilor norme, mai puțin favorabile — Articolul 5 alineatul (2) și articolul 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut”

Obiectul: Acțiune formulată în temeiul articolelor 236 CE și 152 EA, prin care doamna De Luca, candidată care a reușit la un concurs înainte de 1 mai 2004, solicită anularea deciziei Comisiei din 23 februarie 2005 prin care a fost numită administrator, în măsura în care această decizie o încadrează în gradul A*9 treapta 2

Decizia: Respinge acțiunea. Fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată.

Sumarul hotărârii

1. Funcționari — Acțiune — Reclamație administrativă prealabilă — Termene — Data la care începe să curgă termenul
(Statutul funcționarilor, art. 25, 26, 90 și 91)

2. Acțiune în anulare — Competența instanței comunitare — Cerere de anulare a unui act individual care lezează — Necompetența instanței comunitare pentru a constata în dispozitivul hotărârilor sale nelegalitatea unei dispoziții cu aplicabilitate generală
(art. 230 CE)

3. Funcționari — Recrutare — Numire în grad — Introducerea unei noi structuri a carierelor prin Regulamentul nr. 723/2004 — Dispoziții tranzitorii de încadrare în grad
[Statutul funcționarilor, anexa XIII, art. 1 alin. (2) și art. 12 alin. (3); Regulamentul nr. 723/2004 al Consiliului]

4. Funcționari — Recrutare — Numire în grad — Introducerea unei noi structuri a carierelor prin Regulamentul nr. 723/2004 — Dispoziții tranzitorii de încadrare în grad
[Statutul funcționarilor, art. 3; anexa XIII, art. 12 alin. (3); Regulamentul nr. 723/2004 al Consiliului]

5. Funcționari — Recrutare — Numire în grad — Numire în gradul din grupa de funcții indicat în anunțul de concurs — Introducerea unei noi structuri a carierelor prin Regulamentul nr. 723/2004 — Dispoziții tranzitorii de încadrare în grad
[Statutul funcționarilor, art. 29 alin. (1) și art. 31 alin. (1); anexa XIII, art. 2 alin. (1) și art. 12 alin. (3); Regulamentul nr. 723/2004 al Consiliului]

6. Funcționari — Recrutare — Numire în grad — Introducerea unei noi structuri a carierelor prin Regulamentul nr. 723/2004 — Dispoziții tranzitorii de încadrare în grad
[Statutul funcționarilor, anexa XIII, art. 12 alin. (3); Regulamentul nr. 723/2004 al Consiliului]

7. Funcționari — Recrutare — Numire în grad — Numire în gradul din grupa de funcții indicat în anunțul de concurs — Introducerea unei noi structuri a carierelor prin Regulamentul nr. 723/2004 — Dispoziții tranzitorii de încadrare în grad
[Statutul funcționarilor, anexa XIII, art. 12 alin. (3); Regulamentul nr. 723/2004 al Consiliului]

1. Termenul de depunere a reclamației stabilit la articolul 90 din statut poate începe să curgă din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de actul care o lezează. Această dispoziție de natură procedurală și destinată să acopere un mare număr de împrejurări trebuie interpretată în lumina normelor fundamentale ale statutului care reglementează informarea funcționarilor cu privire la elementele esențiale ale postului lor, în special în ceea ce privește forma pe care trebuie să o ia această informație. Or, din economia normelor statutului, în special din articolele 25 și 26 din acesta, rezultă că deciziile de încadrare, precum și, de altfel, deciziile de numire trebuie să fie notificate în mod corespunzător persoanei interesate, iar administrația nu se poate limita să o informeze pe aceasta din urmă despre acest lucru printr-un document în care s-ar enumera consecințele acestor decizii și nici abține să se asigure ca acestea să parvină efectiv destinatarului. Astfel, faptul de a impune funcționarului în cauză obligația de a depune o reclamație în termen de maximum trei luni de la data primirii ofertei de muncă, iar nu de la notificarea deciziei de numire, ar avea drept rezultat lipsirea de substanță a articolului 25 al doilea paragraf și a articolului 26 al doilea și al treilea paragraf din statut, a căror finalitate este tocmai de a permite funcționarilor să ia cunoștință efectiv de deciziile privind în special situația lor administrativă și să își valorifice drepturile garantate de statut.

(a se vedea punctele 38-40)

Trimitere la:

Tribunalul Funcției Publice: 28 iunie 2006, Grünheid/Comisia, F-101/05, RecFP, p. I-A-1-55 și II-A-1-199, punctele 49, 52 și 56

2. Deși, în cadrul unei cereri de anulare a unui act individual care lezează, instanța comunitară este efectiv competentă să constate, pe cale incidentă, nelegalitatea unei dispoziții cu aplicabilitate generală pe care se întemeiază actul atacat, în schimb, aceasta nu este competentă să facă astfel de constatări în dispozitivul hotărârilor sale.

(a se vedea punctul 44)

Trimitere la:

Tribunalul Funcției Publice: 4 iunie 2009, Adjemian și alții/Comisia, F-134/07 și F-8/08, RepFP, p. I-A-1-149 și II-A-1-841, punctul 38, care face obiectul unui recurs aflat pe rolul Tribunalului, cauza T-325/09 P; 29 septembrie 2009, Aparicio și alții/Comisia, F-20/08, F-34/08 și F-75/08, RepFP, p. I-A-1-375 și II-A-1-2013, punctul 28

3. Din lectura articolului 1 alineatul (2) coroborat cu articolul 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut rezultă că termenul „recrutați” utilizat în această din urmă dispoziție are un sens precis care trebuie interpretat ca vizând funcționarii angajați în muncă între 1 mai 2004, data intrării în vigoare a

Regulamentului nr. 723/2004 de modificare a Statutului funcționarilor, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți, și 30 aprilie 2006, într-un post făcut accesibil în urma înscrierii lor, înainte de 1 mai 2006, pe o listă de candidați eligibili întocmită în urma unui concurs publicat sub regimul vechiului statut, indiferent dacă acești funcționari au avut sau nu au avut această calitate în momentul angajării lor în muncă.

(a se vedea punctul 56)

4. Principiul egalității este încălcat atunci când două categorii de persoane ale căror situații de fapt și de drept nu prezintă o diferență esențială beneficiază de un tratament diferit în ceea ce privește recrutarea lor, iar o astfel de diferență de tratament nu este justificată obiectiv.

În plus, sub sancțiunea împiedicării oricărei evoluții legislative, principiul egalității nu poate afecta libertatea legiuitorului de a aduce în orice moment normelor statutare modificări pe care le consideră conforme cu interesul serviciului, chiar dacă aceste noi dispoziții se dovedesc mai puțin favorabile pentru funcționari decât cele vechi.

Pe de altă parte, din articolul 3 din statut rezultă că numirea unui funcționar își găsește în mod necesar originea într-un act unilateral al administrației și că acel candidat care a reușit la un concurs general poate să revendice calitatea de funcționar și, în consecință, să solicite să beneficieze de dispozițiile statutare numai după ce a făcut obiectul unei astfel de decizii.

Din cele menționate anterior rezultă că încadrarea în grad a funcționarilor care au fost numiți începând cu 1 mai 2004, data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 723/2004 de modificare a Statutului funcționarilor, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți, nu putea fi legal efectuată decât cu aplicarea noilor criterii în vigoare la acea dată. În perioada tranzitorie cuprinsă între 1 mai 2004 și 30 aprilie 2006, aceste criterii erau stabilite de articolul 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut.

Această concluzie nu este infirmată de considerațiile referitoare la data intrării în vigoare a reformei statutare. Mai întâi, deși nu se poate exclude că data intrării în vigoare a unei noi reglementări poate să se dovedească discriminatorie, data de 1 mai 2004 era în speță justificată obiectiv. Reforma statutară a fost motivată de schimbări ale societății, în general, și de reflectarea lor în cadrul reglementării aplicabile funcției publice europene „pentru a răspunde necesităților în evoluție ale instituțiilor și ale personalului lor”, potrivit chiar termenilor considerentului (1) al Regulamentului nr. 723/2004. Prin urmare, este de înțeles că intrarea sa în vigoare a putut coincide cu aderarea a zece noi state membre. În plus, data recrutării stabilită de administrație constituie un element obiectiv și independent de voința legiuitorului comunitar.

(a se vedea punctele 68-71 și 73)

Trimitere la:

Curte: 22 decembrie 2008, Centeno Mediavilla și alții/Comisia, C-443/07 P, Rep., p. I-10945, punctele 76 și 81

Tribunalul de Primă Instanță: 30 septembrie 1998, Ryan/Curtea de Conturi, T-121/97, Rec., p. II-3885, punctul 100; 29 noiembrie 2006, Campoli/Comisia, T-135/05, RecFP, p. I-A-2-297 și II-A-2-1527, punctul 105; 11 iulie 2007, Centeno Mediavilla și alții/Comisia, T-58/05, Rep., p. II-2523, punctele 54, 55, 77, 86 și 113

Tribunalul Funcției Publice: 19 iunie 2007, Davis și alții/Consiliul, F-54/06, RepFP, p. I-A-1-165 și II-A-1-911, punctul 81

5. În ceea ce privește numirea în grad a funcționarilor, în urma introducerii unei noi structuri a carierelor prin Regulamentul nr. 723/2004 de modificare a Statutului funcționarilor, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți, stabilirea nivelului posturilor care urmează a fi ocupate, efectuată

de administrație în cadrul dispozițiilor vechiului statut prin redactarea unui anunț de concurs, nu a putut să își prelungească efectele după 1 mai 2004, data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 723/2004.

În consecință, dreptul candidaților care au reușit la concurs, astfel cum rezultă din articolul 31 alineatul (1) din statut, de a beneficia de gradul indicat în anunțul de concurs nu poate să se aplice decât dacă prevederile legale rămân în vigoare, întrucât legalitatea unei decizii se apreciază în funcție de normele juridice în vigoare la momentul în care este adoptată, iar această dispoziție nu poate reprezenta o obligație a administrației de a adopta o nouă decizie neconformă cu statutul astfel cum a fost modificat de legiuitor și, prin urmare, nelegală.

În acest context, în care, începând de la 1 mai 2004, în anunțul de concurs nu mai existau, în cadrul noului sistem al carierelor, gradele indicate înainte de această dată, legiuitorul a avut dreptul să adopte articolul 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut pentru a rezolva dificultățile inerente acestei situații și să stabilească clasificarea în grad a candidaților care au reușit la concurs înscriși pe listele de rezervă publicate înainte de 1 mai 2004, însă numiți în calitate de funcționari aflați în perioada de probă pe baza acestor concursuri după data menționată.

Este adevărat că încadrările în grad stabilite de articolul 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut nu corespund gradelor menționate în anunțul de concurs înainte de 1 mai 2004 și că această dispoziție încalcă norma de la articolul 31 din statut și preluată din articolul 31 din vechiul statut. Cu toate acestea, având în vedere obiectul său, articolul 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut constituie o dispoziție tranzitorie cu caracter special care poate, în sine, să deroge pentru o categorie determinată de funcționari de la norma cu caracter general prevăzută la articolul 31 din statut.

Astfel, constrângerile inerente trecerii de la un mod de administrare la altul, în ceea ce privește carierele funcționarilor, pot impune administrației să nu aplice strict, temporar și în anumite limite, normele și principiile care se aplică în general situațiilor în cauză.

În plus, în ceea ce privește respectarea articolului 29 din statut, din care rezultă că anunțul pentru ocuparea unui post vacant constituie un cadru juridic care se impune administrației, acest articol nu are o forță obligatorie superioară celei a articolului 12 alineatul (3) din anexa XIII la statut și nu poate prevala asupra acestei din urmă dispoziții speciale și tranzitorii.

Pe de altă parte, articolul 2 alineatul (1) din anexa XIII la statut, care instituie un raport mai avantajos decât cel stabilit la articolul 12 alineatul (3) din aceeași anexă între vechile grade și cele în vigoare în perioada tranzitorie cuprinsă între 1 mai 2004 și 30 aprilie 2006, are ca obiect numai să transforme, la 1 mai 2004, gradele pe care le aveau funcționarii la 30 aprilie 2004 în vederea aplicării în cazul lor a noii structuri a carierelor, menită să fie pe deplin aplicabilă la 1 mai 2006. Fiind de strictă interpretare, precum orice dispoziție tranzitorie, articolul 2 alineatul (1) din anexa XIII la statut nu poate avea un domeniu de aplicare care depășește acest raport intermediar.

(a se vedea punctele 84-86, 91 și 92)

Trimitere la:

Curte: Centeno Mediavilla și alții/Comisia, citată anterior, punctele 100 și 101

Tribunalul de Primă Instanță: 11 februarie 2003, Leonhardt/Parlamentul European, T-30/02, RecFP, p. I-A-41 și II-265, punctul 51; 19 octombrie 2006, Buendía Sierra/Comisia, T-311/04, Rec., p. II-4137, punctul 213; Centeno Mediavilla și alții/Comisia, citată anterior, punctele 110 și 112-115

6. Un funcționar nu se poate prevala de principiul protecției încrederii legitime pentru a se opune legalității unei noi dispoziții de reglementare, în special într-un domeniu în care legiuitorul dispune de o largă putere de apreciere. În plus, dreptul de a solicita protecția încrederii legitime presupune în special ca asigurările date să fie conforme cu normele aplicabile. Autoritatea împuternicită să facă numiri ar fi luat o decizie ilegală, întrucât nu ar fi fost conformă cu statutul, dacă ar fi încadrat un funcționar numit după 1 mai 2004, data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 723/2004 de modificare a Statutului funcționarilor, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți, conform prevederilor referitoare la grade și la cariere din vechiul statut, care nu mai erau în vigoare.

(a se vedea punctele 99-101)

Trimitere la:

Curte: Centeno Mediavilla și alții/Comisia, citată anterior, punctele 91 și 100

Tribunalul de Primă Instanță: 11 iulie 2002, Wasmeier/Comisia, T-381/00, RecFP, p. I-A-125 și II-677, punctul 106; 4 mai 2005, Castets/Comisia, T-398/03, RecFP, p. I-A-109 și II-507, punctul 34; 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia, T-282/02, Rec., p. II-319, punctul 77; Centeno Mediavilla și alții/Comisia, citată anterior, punctul 95; 4 februarie 2009, Omya/Comisia, T-145/06, Rep., p. II-145, punctul 117

7. În contextul reformei statutare introduse de Regulamentul nr. 723/2004 de modificare a Statutului funcționarilor, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți, care a determinat o modificare a structurii gradelor funcționarilor, principiul vocației oricărui funcționar la carieră în cadrul instituției sale nu poate justifica, în sine, aplicarea unor vechi dispoziții în cazul unui funcționar și, prin urmare, nerespectarea obiectivului urmărit de legiuitor. Există, într-adevăr, principiul că, în caz de modificare a unor dispoziții de aplicare generală și, îndeosebi, a dispozițiilor din statut, o regulă nouă se aplică imediat efectelor viitoare ale situațiilor juridice care sunt născute, fără a fi totuși constituite în întregime sub imperiul normei anterioare Or, statutul nu conferă niciun drept de acces la un grad superior prin intermediul unui concurs general, nici chiar pentru funcționarii care îndeplinesc toate condițiile pentru a fi astfel numiți, întrucât înscrierea candidaților care au reușit la concurs pe liste de candidați eligibili întocmite în urma unor operațiuni de selecție nu conferă persoanelor interesate decât o simplă vocație de a fi numite în unul dintre posturile care trebuiau ocupate în urma concursului și întrucât această vocație nu presupune în mod obligatoriu niciun drept dobândit.

(a se vedea punctele 125 și 126)

Trimitere la:

Tribunalul de Primă Instanță: Centeno Mediavilla și alții/Comisia, citată anterior, punctele 51-53